





دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
گرایش داخلی - جراحی

عنوان

بررسی تاثیر موسیقی و ماساژ پره اوربیتال بر وضعیت تهوع و استفراغ ناشی از
شیمی درمانی

استاد راهنما

دکتر بهروز دادخواه

اساتید مشاور

دکتر ناصر مظفری، دکتر فیروز امانی، دکتر مهدی پورقاسمیان

نگارنده

الهام انیسی

اسفند 1396

شماره پایان نامه: 13

باید دنیا را کمی بهتر از آنچه تحویل گرفته ای تحویل دهی
خواه با فرزندی خوب
خواه با باغچه ای سرسبز
خواه با اندکی بهبود شرایط اجتماعی
و اینکه بدانی حتی فقط یک نفر
با بودن تو ساده تر نفس کشیده است
یعنی تو موفق شده ای
گابریل گارسیا مارکز"

تقدیم به:

سبزترین نگاه زندگیم، مهربان‌ترین مادر و استوارترین تکیه گاهم، فداکارترین پدر
آنانکه وجودم برایشان همه رنج بود و وجودشان برایم همه مهر،
توانشان رفت تا به توانایی برسم
و مویشان سپید گشت تا رویم سپید بماند.

آنانکه فروغ نگاهشان، گرمی کلامشان و روشنی رویشان سرمایه های جاودانه زندگی من است.

تقدیم به مقدس‌ترین واژگان در لغت نامه دلم: همسر و فرزندم

که وجودشان شادی بخش و مایه آرامش من است. پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این
سردترین روزگاران بهترین پشتیبانم بودند.

اکنون که به لطف خداوند متعال و هستی بخش آخرین مرحله از تحصیلات خود را در دوره کارشناسی ارشد
به پایان میرسانم؛ بر خود لازم می‌دانم تا از عزیزانی که این حقیر را در رسیدن به هدف خود و انجام این پایان
نامه یاری رساندند تشکر و قدر دانی نمایم.

از زحمات استاد راهنمای گرانقدر جناب آقای دکتر دادخواه که با صبر و حوصله، علی‌رغم مشغله کاری
فراوان اینجانب را قدم به قدم تا لحظه آخر همراهی کردند و از هیچ کمک و رهنمودی که می‌توانست
راهنمای مشکلات باشد دریغ نکردند از صمیم قلب سپاسگذاری می‌نمایم.

از زحمات استاد مشاور محترم جناب آقای دکتر مظفری که همواره شفیق دانشجویان بوده و صبر و دقت زیادی
برای مرور و بررسی مراحل مختلف کار داشتند قدر دانی می‌نمایم.

از استاد محترم جناب آقای دکتر امانی که وقت ارزشمندشان را صرف تحلیل و بررسی نتایج پایان نامه
نمودند، نهایت قدردانی را دارم. از کمک و رهنمودهای استاد مشاور جناب آقای دکتر پورقاسمیان که اینجانب را
کمک و یاری کردند سپاسگذارم. از حمایت های مالی معاونت پژوهشی و مسئولان محترم دانشگاه علوم
پزشکی اردبیل که در انجام این تحقیق مرا یاری کردند، سپاسگزاری می‌نمایم.

چکیده

مقدمه و هدف: یکی از رایج ترین عوارض در طی 24 ساعت پس از شیمی درمانی، تهوع و استفراغ فاز حاد می باشد. این مطالعه با هدف بررسی تاثیر موسیقی و ماساژ پره اوربیتال بر وضعیت تهوع و استفراغ ناشی از شیمی درمانی در بیماران مبتلا به سرطان های گوارشی انجام گرفت. مواد و روش ها: این مطالعه یک کارآزمایی بالینی، 4گروهی و یک سوکور بود که در بخش هماتولوژی بیمارستان امام خمینی اردبیل روی 120 بیمار مبتلا به سرطان های دستگاه گوارش انجام شد. بیماران به طور تصادفی در 4گروه: کنترل، موسیقی درمانی، ماساژ پره اوربیتال، موسیقی توام با ماساژ قرار گرفتند. مداخله بدین صورت بود که در گروه موسیقی درمانی، بیماران موسیقی آرام بسته به انتخاب خود به مدت 45 دقیقه گوش دادند. در گروه ماساژ پره اوربیتال، با استفاده از یک ماساژور چشمی الکترونیکی، ماساژ کره چشم به مدت 15 دقیقه انجام شد. در گروه موسیقی توام با ماساژ نیز دو مداخله به صورت همزمان روی بیماران انجام گرفت و در گروه کنترل هیچ مداخله ای صورت نگرفت. از پرسشنامه رودز برای سنجش وضعیت تهوع و استفراغ قبل و 24 ساعت بعد از دریافت داروهای شیمی درمانی استفاده شد و جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون های آماری کای دو، تی تست و آنوا استفاده شد. یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که در مقایسه با گروه کنترل، ماساژ پره اوربیتال و موسیقی توام با ماساژ باعث کاهش معنی داری در وضعیت تهوع و استفراغ بیماران شد ($P < .05$). موسیقی درمانی نیز باعث بهبود وضعیت تهوع بیماران شد ($P = 0/01$) اما در میزان استفراغ بیماران اختلاف آماری معنی داری دیده نشد ($P = 0/42$). نتیجه گیری: ماساژ پره اوربیتال و موسیقی توام با ماساژ به عنوان یکی از روش های طب مکمل باعث بهبود وضعیت تهوع و استفراغ فاز حاد ناشی از شیمی درمانی می شود. در مقابل، موسیقی درمانی به تنهایی باعث بهبود تهوع ناشی از شیمی درمانی می شود اما بر وضعیت استفراغ تاثیر زیادی ندارد.

کلید واژه ها: موسیقی؛ شیمی درمانی؛ ماساژور چشم؛ تهوع و استفراغ

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	<u>فصل اول: کلیات</u>
Error! Bookmark not defined.	<u>۱-۱ مقدمه</u>
۴.....	<u>۲-۱ بیان مسئله</u>
۸.....	<u>۳-۱ اهداف پژوهش</u>
۸.....	<u>۱-۳-۱ هدف کلی طرح</u>
Error! Bookmark not defined.	<u>۲-۳-۱ اهداف اختصاصی</u>
۱۰.....	<u>۴-۱ فرضیات پژوهش</u>
۱۰.....	<u>۵-۱ تعریف واژه‌ها</u>
	<u>فصل دوم : بررسی متون</u>
۱۴.....	<u>۱-۲ مبانی نظری</u>
۲۸.....	<u>۲-۲ مروری بر مطالعات پیشین</u>
	فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق
۳۴.....	<u>۱-۳ نوع پژوهش</u>
۳۴.....	<u>۲-۳ جامعه پژوهش</u>
۳۴.....	<u>۱-۲-۳ محیط پژوهش</u>
۳۵.....	<u>۳-۳ نمونه پژوهش</u>
۳۵.....	<u>۱-۳-۳ معیار ورود افراد</u>
۳۶.....	<u>۲-۳-۳ معیارهای خروج از این مطالعه</u>
۳۶.....	<u>۴-۳ روش گردآوری اطلاعات</u>
۳۶.....	<u>۱-۴-۳ پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک</u>

۳۷	۲-۴-۳ پرسشنامه سنجش تهوع و استفراغ رودز (INVR).....
۳۸	۳-۴-۳ روش تجزیه و تحلیل دادهها.....
۳۸	۵-۳ روش اجرای پژوهش.....
۴۱	۶-۳ ملاحظات اخلاقی.....

فصل چهارم: شیوه اجرای تحقیق

۴۴	۱-۴ مقدمه.....
۴۶	۲-۴ ارزیابی همسانی ۴ گروه از نظر متغیرهای دموگرافیک.....
۴۶	۱-۲-۴ بررسی همسانی ۴ گروه از نظر متغیر سن و جنس.....
۴۶	۲-۲-۴ بررسی همسانی ۴ گروه از نظر میزان تحصیلات.....
۴۷	۳-۲-۴ بررسی همسانی ۴ گروه از نظروضعیت تاهل.....
۴۷	۴-۲-۴ بررسی همسانی ۴ گروه از نظر وضعیت شغل.....
۴۷	۵-۲-۴ بررسی همسانی ۴ گروه از نظر نوع سرطان.....
48	6-2-4 بررسی همسانی 4 گروه از نظریسک فاکتورهای تاثیرگذار بروضعیت تهوع و استفراغ ناشی از شیمی درمانی.....

۵۳	۴-۹ تجزیه و تحلیل یافته های اصلی پژوهش.....
۵۳	۱-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره استفراغ بیماران قبل از شیمی درمانی.....
۵۴	۲-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره تهوع بیماران قبل از شیمی درمانی.....
۵۵	۳-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره اوغ زدن بیماران قبل از شیمی درمانی.....
۵۶	۴-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره استفراغ بیماران بعد از شیمی درمانی.....
۵۷	۵-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره تهوع بیماران بعد از شیمی درمانی.....
۵۸	۶-۹-۴ مقایسه زوجی میانگین نمره اوغ زدن بیماران بعد از شیمی درمانی.....
۵۹	۷-۹-۴ مقایسه میانگین نمره استفراغ قبل و بعد از شیمی درمانی در هر گروه.....

۶۰.....۸-۹-۴ مقایسه میانگین نمره تهوع قبل و بعد از شیمی درمانی در هر گروه

۶۱.....۹-۹-۴ مقایسه میانگین نمره اوغ زدن قبل و بعد از شیمی درمانی در هر گروه

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۶۳.....۱-۵ مقدمه

۶۳.....۲-۵ بحث و بررسی یافته‌ها

۷۰.....۳-۵ نتیجه گیری نهایی

۷۰.....۴-۵ پیشنهادات جهت کاربرد یافته ها

۷۲.....۵-۵ پیشنهادات جهت پژوهش‌های بعدی

۷۲.....۶-۵ محدودیت های پژوهش

۷۳.....فهرست منابع فارسی

۸۳.....پیوست ها

92.....چکیده انگلیسی

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول 4-1. توزیع فراوانی نسبی گروه‌های پژوهش بر حسب مشخصات دموگرافیک	45
جدول 4-2. وضعیت استفراغ بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	48
جدول 4-3. وضعیت تهوع بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	49
جدول 4-4. وضعیت اوغ زدن بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	50
جدول 4-5. وضعیت استفراغ بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	50
جدول 4-6. وضعیت تهوع بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	51
جدول 4-7. وضعیت اوغ زدن بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	52
جدول 4-8. مقایسه وضعیت استفراغ بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	53
جدول 4-9. مقایسه وضعیت تهوع بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	54
جدول 4-10. مقایسه وضعیت اوغ زدن بیماران قبل از شیمی درمانی در 4 گروه	55
جدول 4-11. مقایسه وضعیت استفراغ بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	56
جدول 4-12. مقایسه وضعیت تهوع بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	57
جدول 4-13. مقایسه وضعیت اوغ زدن بیماران بعد از شیمی درمانی در 4 گروه	58
جدول 4-14. مقایسه وضعیت استفراغ قبل و بعد از شیمی درمانی	59
جدول 4-15. مقایسه وضعیت تهوع قبل و بعد از شیمی درمانی	60
جدول 4-16. مقایسه وضعیت اوغ زدن قبل و بعد از شیمی درمانی	61